

Številka: Up-879/14-35

Datum: 20. 4. 2015

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi Ivana Janeza Janše, Velenje, ki ga zastopa Odvetniška družba Matoz, o. p., d. o. o., Koper, na seji 20. aprila 2015

odločilo:

1. Sodba Vrhovnega sodišča št. I Ips 2457/2010 z dne 1. 10. 2014, sodba Višjega sodišča v Ljubljani št. II Kp 2457/2010 z dne 21. 3. 2014 in sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani št. II K 2457/2010 z dne 5. 6. 2013 se, kolikor se nanašajo na Ivana Janšo, razveljavijo.

2. Zadeva se dodeli drugemu sodniku Okrajnega sodišča v Ljubljani v novo odločanje.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Okrajno sodišče v Ljubljani je pritožnika spoznalo za krivega storitve kaznivega dejanja sprejemanja daril za nezakonito posredovanje po prvem odstavku 269. člena Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 95/04 – uradno prečiščeno besedilo – v nadaljevanju KZ) v zvezi s 25. členom KZ. Izreklo mu je kazen dveh let zapor in stransko denarno kazen v višini 37.000,00 EUR ter določilo obveznost plačila stroškov kazenskega postopka in sodne takse. Višje sodišče je pritožbo pritožnikovih zagovornikov zavrnilo. Zoper pravnomočno sodbo so pritožnikovi zagovorniki vložili zahtevo za varstvo zakonitosti, ki jo je Vrhovno sodišče zavrnilo.

2. Pritožnik zatrjuje kršitve pravic iz 22. člena, prvega odstavka 23. člena, 27. člena, prvega odstavka 28. člena in 29. člena Ustave ter 6. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 – v nadaljevanju EKČP).

3. Kršitev pravice do neodvisnega in nepristranskega sojenja iz prvega odstavka 23. člena Ustave pritožnik vidi v tem, da njegovim zahtevam za izločitev okrajne sodnice Barbare Klajnšek ter vrhovnih sodnikov Branka Masleše in Maje Tratnik ni bilo ugodeno. Poudarja, da bi moral biti v tem primeru, ki je nadvse občutljiv in politično zaznamovan, izključen vsak razumen dvom o tem, da v danih okoliščinah sodišče odloča nepristransko, sodniki pa bi morali ravnati še bolj pazljivo in zavarovati tisti vidik nepristranskosti odločanja, ki zahteva, da sodišča zagotavljajo zunanji videz nepristranskosti odločanja (objektivni vidik pravice iz prvega odstavka 23. člena Ustave). Pritožnik graja zlasti ravnanje vrhovnega sodnika Branka Masleše. Trdi, da je s svojim govorom na Dnevnik slovenskega sodstva 6. 6. 2014 vzbudil močan dvom o nepristranskosti, zaradi česar bi moral biti izločen. Kršitev 23. člena Ustave pritožnik vidi tudi v tem, da je predsednik Branko Masleša, ko je postalo jasno, kdaj bo pritožnikova zahteva za varstvo zakonitosti obravnavana, sprejel odločitev, da bo do konca leta 2014 predsedoval vsem kazenskim senatom, torej tudi v pritožnikovi zadevi. S takim ravnanjem naj bi si izbral primer, v katerem bo sodil, čeprav je bil ta že v odločanju, tako da so mu bile poznane tako zadeva kot tudi stranke, posledično pa naj bi bila pritožniku kršena pravica do zakonitega sodnika. Pritožnik zatrjuje, da glede vrhovnega sodnika Branka Masleše niso bili podani samo objektivni razlogi, ki so porajali dvom o njegovi nepristranskosti, temveč tudi subjektivni razlogi. Objektivne okoliščine naj bi z vidika možnega vpliva na sodišče lahko ustvarile videz, da ni bilo mogoče izključiti vsakega razumnega dvoma o nepristranskem odločanju sodišča. Te okoliščine so po oceni pritožnika obstajale tudi glede vrhovne sodnice Maje Tratnik.

4. Pritožnik z več vidikov zatrjuje tudi kršitev načela zakonitosti iz prvega odstavka 28. člena Ustave. V uvodu navaja, da je kaznivo dejanje iz prvega odstavka 269. člena KZ abstraktno opredeljeno v nasprotju z zahtevo po določnosti zakona (*lex certa*), s čimer odpira prostor za kršitev človekove pravice posameznika, ki zaupa, da o njegovih pravicah, pravnih interesih in dolžnostih ne bo odločeno na arbitraren način. Pritožnik dalje trdi, da iz opisa kaznivega dejanja sprejemanja daril za nezakonito posredovanje iz prvega odstavka 269. člena KZ ne izhajajo njegovi zakonski znaki, opisano ravnanje pa tudi ni povzročilo protipravnega stanja kot prepovedane posledice. Nerazumljiv in sam s seboj v nasprotju naj bi bil že abstraktni opis očitane kaznivega dejanja v izreku prvostopenjske sodbe, zakonski znaki očitane kaznivega dejanja v konkretnem delu njegovega opisa pa naj ne bi bili konkretizirani in opisani. Po mnenju pritožnika v opisu ni navedeno, kako in na kakšen način naj bi izpolnil zakonski znak "sprejem obljube", temveč se zakonsko besedilo iz abstraktnega dela zgolj ponovi v konkretnem delu opisa, s čimer izostane bistveni element kaznivega dejanja. Opis dejanja kot historičnega dogodka naj tudi ne bi vseboval odločilnih dejstev, ki bi očitano kaznivo dejanje konkretizirala. Tako naj ne

bi bila navedena niti čas niti kraj storitve kaznivega dejanja. Obtožni akt naj bi bil nesklepčen, zaradi česar sodišče sploh ne bi smelo začeti kazenskega postopka zoper pritožnika. Ker je do uvedbe kazenskega postopka kljub vsemu prišlo, pa bi bilo treba po mnenju pritožnika zaradi nezmožnosti konkretizacije znakov kaznivega dejanja izreči oprostilno sodbo. Ravnanja, ki bi pomenilo kaznivo dejanje, pa ga tožilec ni navedel v obtožnem aktu, naj sodišče ne bi smelo ugotavljati, pa naj gre za ugotavljanje s posrednimi ali neposrednimi dokazi. V obravnavanem položaju je po zatrjevanjih pritožnika prišlo celo do tega, da so sodišča na podlagi indičnih dokazov sklepala, da obstajajo dejstva, ki jih tožilec sploh ni navedel in iz katerih naj bi šele izhajalo, da je bila obljuba sprejeta. Pritožnik poudarja, da v konkretnem opisu dejanja ni pojasnjeno in opisano konkretno uradno dejanje, za katero naj bi se posredovalo, in naj ne bi bile navedene uradne osebe, pri katerih naj bi se posredovalo. Trdi, da ničesar od očitanega ni storil in da je absurd v tem, da se nekoga ne obsodi zato, ker je sprejel obljubo provizije, obsodi pa se ga zato, ker je spremljal priprave na izvedbo postopka, ga nadzoroval in bil obveščen, katerega lokalnega zastopnika naj se predlaga. Opozarja, da je finsko sodišče finske državljanke, navedene v izreku sodbe, oprostilo obtožbe, da so storili kaznivo dejanje dajanja podkupnine. Po mnenju pritožnika zato, ob upoštevanju povezanosti dajanja obljube z njenim sprejemanjem, nedokazanost dajanja obljube hkrati učinkuje kot nedokazanost sprejemanja obljube.

5. Pritožnik zatrjuje tudi, da je bil kazenski postopek zoper njega nepošten in da mu je bila kršena pravica do obrambe iz prve alineje 29. člena v zvezi z 22. in 23. členom Ustave ter 6. členom EKČP. Navaja, da iz opisa dejanja ne izhajajo dejanski in pravni vidiki obtožbe, ki bi mu omogočali učinkovito obrambo, posledično pa je izdana sodba zanj pomenila presenečenje. Meni, da je lahko glede na nejasne očitke kaznivo dejanje zgolj zanikal, saj se je nemogoče braniti zoper očitek, da je storil kaznivo dejanje na neugotovljenem kraju, v neugotovljenem času in na neugotovljen komunikacijski način. Nejasnost opisa kaznivega dejanja naj bi potrdilo tudi stališče Vrhovnega sodišča, da je zakonski znak "sprejem obljube" konkretiziran v obliki plačila provizije, saj naj česa takega ne bi zatrjeval niti tožilec, niti naj to ne bi izhajalo iz pravnomočne sodbe. Gola trditev, da je pritožnik sprejel obljubo plačila provizije brez opisa drugih jasnih in konkretnih dejanskih okoliščin storitve kaznivega dejanja, pa naj mu ne bi omogočala učinkovite obrambe. Poleg tega naj sodišča ne bi obrazložila bistvenih okoliščin iz konkretnega opisa kaznivega dejanja, npr., od kod izhaja, da je obdolženi dejansko bil seznanjen z dano obljubo plačila, da je to obljubo sprejel in z njo soglašal, da jo je sprejel z namenom, da bo izkoristil svoj vpliv in posredoval pri opravi uradnega dejanja, znana pa naj ne bi bila niti višina obljubljen provizije. Taka obrazložitev po mnenju pritožnika ne dosega minimalnih standardov obrazložitve sodne odločbe in zato pomeni tudi kršitev 22. člena Ustave.

6. Kršitev 22. člena Ustave pritožnik vidi tudi v arbitrarni in očitno napačni pravni opredelitvi sotorilstva. Zatrjuje, da je očitek o sotorilstvu naveden zgolj v abstraktnem opisu kaznivega dejanja, iz konkretnega dela opisa in iz obrazložitve sodbe pa naj ne bi izhajal. Pritožnik opozarja na sicer ustaljeno stališče Vrhovnega

sodišča, po katerem sodišča kršijo kazenski zakon, če je očitek sotorilstva naveden le v abstraktnem delu opisa, v konkretnem opisu pa ni konkretiziran. Poleg tega naj bi bilo sotorilstvo pri obravnavanem kaznivem dejanju glede na naravo očitane kaznivega dejanja in glede na izvršitveni način, ki se očita pritožniku, že pojmovno izključeno. Sam sprejem obljube naj bi bil namreč intimna odločitev in izraz volje storilca, kar naj sotorilstva ne bi dopuščalo. Tudi sodna praksa naj bi štela, da je za sotorilca mogoče šteti le osebo, ki je delovala v teku izvrševanja kaznivega dejanja, utemeljevanje sotorilstva zgolj na odločilnem prispevku k izvršitvi pa naj bi pomenilo izjemo, ki bi jo bilo treba razlagati restriktivno.

7. S sprejetjem indične sodbe naj bi sodišča kršila domnevo nedolžnosti iz 27. člena Ustave in posledično pravico do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave. Pritožnik navaja, da sodišče v njegovem primeru indicev ni uporabilo kot kontrolni dokaz za potrditev ugotovljenih dejstev, temveč je indice uporabilo kot dejstva, pri čemer indici sploh ne izhajajo iz njegovih ravnanj, temveč iz ravnanj drugih. Na podlagi enega posrednega dokaza naj bi sodišče sklepalo o obstoju in resničnosti drugega posrednega dokaza. S takšnim ustvarjanjem posrednih dokazov naj bi prišlo do sklepa o odločilnem dejstvu. Pritožnik meni, da v primeru sklepanja zgolj na podlagi indicev vedno pride do subjektivne in s tem arbitrarne razlage resničnosti še neznanega dejstva, posledično pa sta ogrožena domneva nedolžnosti in iz nje izpeljano načelo *in dubio pro reo*. Zaradi vsega navedenega naj v pritožnikovem primeru indična sodba ne bi bila dopustna. Pritožnik poudarja, da je na podlagi istih posrednih dokazov moč sklepati tudi nasprotno, torej da kaznivo dejanje ni bilo storjeno, kar naj bi dokazovala dokazna ocena finskega sodišča v izdani oprostilni sodbi. Potrditev izpodbijanih sodb bi po zatrjevanju pritožnika pomenila, da je v kazenskem postopku ob najmanjšem indicu lahko obsojen vsakdo, posledično pa bi se načelo nedolžnosti sprevrglo v domnevo krivde.

8. Vrhovno sodišče, ki je potrdilo sodbi Višjega in Okrajnega sodišča in s tem pritrdilo stališčem, ki sta jih nižji sodišči sprejeli, se je do zatrjevanj pritožnika in drugih dveh soobsojencev¹ o kršitvah 28. člena Ustave opredelilo najprej na splošni ravni. Po poudarkih o varstvenem objektu korupcijskih kaznivih dejanj in inkriminaciji pripravljanih dejanj, kar sprejem obljube nagrade po njegovem mnenju je, je sprejelo stališče, da je kaznivo dejanje dokončano s samim sprejemom obljube nagrade. Na podlagi jezikovne razlage je presodilo, da sprejem obljube ni izraz, ki bi bil pomensko odprt, pač pa gre za konkretno ravnanje, v katerem nekdo sprejme nekaj, kar mu drugi ponuja oziroma daje. V obravnavanem primeru naj bi bila to obljuba nagrade (koristi). Po mnenju Vrhovnega sodišča sprejem obljube torej ni nedoločen pravni pojem, pač pa jasen normativni zakonski znak, katerega vsebina je znana in enoznačno opredeljena. Na splošni ravni je Vrhovno sodišče sprejelo stališče, da morajo biti s procesnim obtožnim aktom določene subjektivne in objektivne meje sojenja, obdolžencu pa mora biti omogočena seznanitev z obtožbo ter njeno

---

¹ Gre za Ivana Črnkoviča in Antona Krkoviča.

dejstveno in dokazno podlago, da se mu tako omogoči obramba. Opirajoč se na ustaljeno sodno prakso je postavilo izhodišče, da je tako obtožni akt kot tudi sodbo glede na vse v zakonu predpisane sestavine treba šteti kot celoto. Posameznega znaka kaznivega dejanja, ki je dovolj določno opredeljen že v zakonu, naj sodišče v opisu konkretnega dejanskega stanu praviloma ne bi ponavljalo ali opisovalo z drugimi besedami, ker naj bi bilo to zaradi jasnosti in razumljivosti izreka odveč. V skladu s tem naj bi lahko pojmi zakonskega besedila v posameznih primerih prevzeli vlogo dejstev, ker naj zakonskega znaka ne bi bilo smiselno konkretizirati ali pa naj bi bilo to včasih celo nemogoče. Opis kaznivega dejanja mora vsebovati vsa odločilna dejstva, ki kaznivo dejanje konkretizirajo, z razumevanjem opisa kaznivega dejanja iz izreka sodbe v povezavi z razlogi sodbe pa po mnenju Vrhovnega sodišča ni prebito načelo zakonitosti. Iz tega je Vrhovno sodišče izpeljalo stališče, da če kateri od znakov kaznivega dejanja v izreku ni določno opredeljen, je pa zadovoljivo obrazložen v obrazložitvi, ni kršeno načelo zakonitosti. Predstavljeno je Vrhovno sodišče strnilo v zaključek, da sta opis kaznivega dejanja v izreku in obrazložitev sodbe celota, da se dopolnjujeta in da je v primerih, kadar je zakonski znak kaznivega dejanja dovolj opredeljen in ni pomensko odprt, mogoče tudi v dejanskem opisu konkretnega življenjskega primera pri navedbah zakonskega znaka uporabiti enako pojmovno opredelitev in ga nato obravnavati kot dejstvo.²

9. Opisano splošno stališče je Vrhovno sodišče nato uporabilo pri presoji navedb posameznih obsojencev. Za pritožnika Janšo je poudarilo, da je korist (nagrada) določno opisana v obljubi plačila provizije za prodajo po pogodbi in da je dovolj konkretizirana; opisan je odstotek provizije za Wolfa kot poseben bonus, v katerem je bila upoštevana dogovorjena provizija, in določno je navedeno, od katerega zneska je provizija obračunana. Sprejem obljube nagrade je po presoji Vrhovnega sodišča opisan v obliki plačila provizije (ki jo je obsojeni Janša sprejel za stranko SDS); takšen opis naj bi bil sam po sebi dovolj determiniran, konkreten in jasen, saj naj bi bilo jasno, obljuba česa je bila sprejeta. Po stališču Vrhovnega sodišča dejstvo, da je bila obljuba nagrade sprejeta v času od 10. 8. do 22. 8. 2005, v nadaljevanju konkretizira opis, da je Zagožen 22. 8. 2005 po navodilih Janše zahteval 30-odstotno predplačilo obljubljenih provizij in pogodbo, ki bo vsebovala predplačilo (s tem se je sprejem obljube nagrade manifestiral v zunanjem svetu); opis obljube nagrade torej Vrhovno sodišče povezuje s sprejemom obljube in terjanjem v smislu realizacije obljube nagrade. Vrhovno sodišče se je strinjalo s stališčem Višjega sodišča, da izostanek opisa komunikacijskega načina ne pomeni, da zakonski znaki niso dovolj opisani, saj komunikacijski način ni zakonski znak očitane kaznivega dejanja. Poudarilo je, da je komunikacijski način lahko viden navzven tako, da pusti zaznavne sledi v zunanjem svetu, lahko pa gre za prikrito ravnanje, ki se tudi manifestira v zunanjem svetu in so okoliščine takšne komunikacije znane le vpletenim. Zato po stališču Vrhovnega sodišča ni nujno, da je način, na katerega je storilec sprejel obljubo, ugotovljen in konkretiziran, saj gre vendar za posle, ki so prikriti in se ne

---

² Glej 13.–21. točko obrazložitve sodbe Vrhovnega sodišča.

opravljajo javno in v navzočnosti prič.³ Po oceni Vrhovnega sodišča je "sprejetje obljube plačila nagrade konkretizirano z navedbo provizije za prodajo po pogodbi in odstotka, ter da se bo provizija obračunala od zneska 161,900.000,00 EUR"; "provizija v obliki obljubljenega nagrade je torej dovolj določno konkretizirana in tudi na tak način je konkretiziran zakonski znak sprejetje obljube nagrade - sprejel obljubo plačila provizije".⁴

10. Na navedbe pritožnika, da mora opis dejanja vsebovati tudi opis zavesti in volje prejemnika, da obljubo sprejme in z njo soglaša, kar se manifestira tako, da je zaznavno v zunanjem svetu, je Vrhovno sodišče odgovorilo, da gre za navedbe, ki ne sodijo v opis dejanja, ampak sodišče v obrazložitvi sodbe pojasni tudi te elemente kaznivega dejanja, subjektivni znak dejanja pa v izreku sodbe praviloma ni opisan.⁵ V zvezi z navedbo časa kaznivega dejanja je Vrhovno sodišče pojasnilo, da je čas storitve zadostno konkretiziran, saj so datumsko navedeni tudi drugi ključni dogodki, in da čas storitve kaznivega dejanja ni pravno relevantna okoliščina, ki bi se nanašala na zakonske znake kaznivega dejanja, temveč je pomemben iz drugih razlogov (npr. zastaranje), česar pa obramba ni problematizirala. Glede kraja kaznivega dejanja je Vrhovno sodišče presodilo, da je pritožnik v zvezi s tem prekludiran, saj tega vprašanja z vidika pristojnosti slovenskih sodišč ni uveljavljal v pritožbi, zaradi česar po njegovi presoji ta očitke ni materialno izčrpan.⁶ Na očitke pritožnika v zvezi z navedbo uradnih oseb, na katere naj bi pritožnik vplival v zvezi s Patrio v okviru uradnega dejanja, je Vrhovno sodišče odgovorilo, da je zakonski znak uradno dejanje opisan kot postopek oddaje naročila zaupne narave, to je dejanja iz pristojnosti državnega organa, utemeljen v zakonskih določbah in tako tudi korektno opisan. Vrhovno sodišče je presodilo, da opis kaznivega dejanja ni pomanjkljiv, nerazumljiv ali nesklepčen, saj si obramba napačno razlaga vsebino upoštevanih določb ter njihov pomen; pritrnilo je stališču pritožnika, da izbira lokalnega industrijskega partnerja sicer res ne pomeni uradnega dejanja, vendar pa se po presoji Vrhovnega sodišča to v opisu dejanja niti ne zatrjuje.⁷

11. Na očitke obrambe, da ni jasno, kaj naj bi pomenila navedba iz izreka "po navodilih Ivana Janše", saj naj se obsojenemu Janši v abstraktnem delu opisa dejanja ne bi očitalo terjanje kot storitev dejanja, je Vrhovno sodišče odgovorilo, da je v opisu dejanja, na katero vežejo zagovorniki citirane navedbe, navedeno, da je Zagožen po navodilih Janše prek Wolfa in Riedla od Niittynena zahteval 30-odstotno predplačilo obljubljenega provizije (22. 8. 2005), kar pomeni opis realizacije že sprejete obljube nagrade; ta očitke se po stališču Vrhovnega sodišča ne nanaša le na Zagožna,

³ Glej 24. točko obrazložitve sodbe Vrhovnega sodišča.

⁴ Glej 25. točko obrazložitve sodbe Vrhovnega sodišča.

⁵ Glej 32. točko obrazložitve sodbe Vrhovnega sodišča.

⁶ Pritožnik je v pritožbi sicer navajal, da v opisu dejanja ni konkretizirano, kje je bilo dejanje storjeno, vendar v zvezi s tem dejansko ni poudarjal vprašanja krajevne pristojnosti (glej tretji odstavek na 33. strani pritožbe).

⁷ Glej 37. točko obrazložitve sodbe Vrhovnega sodišča ter str. 71 in 72 sodbe sodišča prve stopnje.

temveč ta del opisa določno opisuje ravnanje Zagožna po navodilih obsojenega Janše in zaradi tega izrek sodbe tudi v tem delu ni nesklepčen oziroma ni nerazumljiv. Po presoji Vrhovnega sodišča ob določnem opisu ravnanja "ponudnikov nagrade" kot tudi dovolj konkretiziranem "sprejemu obljube nagrade" ni moč trditi, da so tudi okoliščine dane ponudbe povsem nejasne.⁸

12. Glede zatrjevane kršitve pravice do nepristranskega sojenja iz prvega odstavka 23. člena Ustave, ker iz sojenja ni bil izločen vrhovni sodnik Branko Masleša, je Vrhovno sodišče sprejelo stališče v dveh sklepih občne seje Vrhovnega sodišča. S sklepom z dne 27. 8. 2014 je zahtevo za izločitev zavrnilo, saj je štelo, da ni nobenih razlogov, ki bi kazali na njegovo subjektivno ali objektivno pristranskost, pri čemer je očitke presoјalo tudi z vidika morebitnega sodelovanja Branka Masleše v senatu, ki bo odločal o izrednem pravnem sredstvu. Presodilo je, da predsednik Branko Masleša v govoru ni nedovoljeno prejudiciral te kazenske zadeve, saj je poudaril, da si ne drzne spuščati se v ocenjevanje pravilnosti in zakonitosti same pravnomočne sodbe, odločno pa je tudi zavrnil očitke o osebnih predsodkih in prepričanijih. Ker po stališču občne seje Vrhovnega sodišča ni bilo nobenega dokaza o nasprotnem, o nepristranskosti predsednika Branka Masleše niso podvomili. Iz govora z dne 6. 6. 2014 naj ne bi izhajal negativen ali sovražen govor do pritožnika Janše, pač pa naj bi se Branko Masleša kot predsednik Vrhovnega sodišča zgolj odzval na ravnanje politične stranke (namestitev tabel bivšega vojaškega sodišča poleg table Višjega sodišča v Ljubljani), katere predsednik je obsojeni, zlasti na sporočilo, ki ga to ravnanje nosi. Po presoji občne seje Vrhovnega sodišča je ključna okoliščina, da Branko Masleša v govoru ni nastopil v vlogi sodnika, temveč se je na pritiske na sodnike in sodstvo odzval v vlogi predsednika Vrhovnega sodišča, torej v funkciji, ki jo ima predsednik najvišjega sodišča v državi v okviru sodne uprave, ki je ni mogoče enačiti s sodniško funkcijo. Sporni govor je bil po stališču občne seje Vrhovnega sodišča utemeljen in glede na funkcijo primeren odziv na ponavljajoče in stopnjujoče se napade na slovensko sodstvo, še zlasti, ker so jih podali predstavniki politike. Glede ne navedeno je občna seja Vrhovnega sodišča ob sklicevanju na prakso Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljevanju ESČP) presodila, da bojazen obsojenega Janše o pristranskosti predsednika Branka Masleše ni objektivno upravičena.

13. V sklepu občne seje Vrhovnega sodišča z dne 29. 9. 2014, s katerim so vrhovni sodniki zavrnilo tudi drugo zahtevo pritožnika za izločitev predsednika senata Branka Masleše, se Vrhovno sodišče ni več ukvarjalo z vprašanjem, ali je govor z dne 6. 6. 2014 morebiti vplival na njegovo nepristranskost, presoјalo pa je, ali je odločitev Branka Masleše, da bo predsedoval vsem senatom v kazenskih zadevah do konca leta 2014, kar je pomenilo tudi v obravnavani zadevi, vplivala na njegovo nepristranskost. Presodilo je, da ob upoštevanju vseh okoliščin dvom o nepristranskosti predsednika senata Branka Masleše ni upravičen, saj je bila njegova

---

⁸ Glej 56. točko obrazložitve.

odločitev skladna z letnim razporedom, sporočil pa jo je 4. 9. 2014, torej pred določitvijo dnevnega reda seje v pritožnikovi zadevi 16. 9. 2014. Vrhovno sodišče je sprejelo razlago, da je bila taka odločitev nujna z vidika delovanja kazenskega oddelka.

14. Ustavno sodišče je s sklepom št. Up-879/14 z dne 11. 12. 2014 ustavno pritožbo sprejelo v obravnavo in do končne odločitve Ustavnega sodišča zadržalo izvrševanje izpodbijanih sodb v delu, ki se nanaša na pritožnika. V skladu s prvim odstavkom 56. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) je o sprejemu ustavne pritožbe v obravnavo obvestilo Vrhovno sodišče.

B. – I.

15. Pritožnik med drugim zatrjuje, da obtožni predlog in izpodbijana sodba ne vsebujeta konkretnega opisa izvršitvenih ravnanj, ki bi omogočala sklepanje, da je pritožnik obljubo nagrade sprejel, pač pa se izrek zadovoljuje zgolj s citiranjem abstraktnega dejanskega stanu. Bistvo očitkov je torej v vprašanju konkretiziranosti zakonskega znaka "sprejem obljube nagrade" po prvem odstavku 269. člena KZ. Te pritožnikove navedbe je Ustavno sodišče preizkusilo z vidika načela zakonitosti v kazenskem pravu, ki ga zagotavlja prvi odstavek 28. člena Ustave.

16. Po prvem odstavku 28. člena Ustave nihče ne sme biti kaznovan za dejanje, za katero ni zakon določil, da je kaznivo, in zanj predpisal kazni, še preden je bilo dejanje storjeno. S to določbo Ustava ureja načelo zakonitosti v kazenskem pravu, ki je v mednarodni skupnosti priznано tudi kot splošno načelo mednarodnega prava (*lex certa*). Ustava ga ureja kot materialnopravno⁹ jamstvo v kazenskem postopku – kot človekovo pravico, katere spoštovanje naj državi prepreči arbitrarno in samovoljno uporabo kazenskopravne represije zoper posameznika. Kot je navedlo Ustavno sodišče že v odločbi št. U-I-335/02 z dne 24. 3. 2005 (Uradni list RS, št. 37/05, in OdlUS XIV, 16), ta določba Ustave postavlja več pogojev, in sicer:

- prepoved določanja kaznivih dejanj in kazni s podzakonskimi akti ali z običajnim pravom (*nullum crimen, nulla poena sine lege scripta*);
- prepoved določanja kaznivih dejanj in kazni s pomočjo praznih, nedoločljivih ali nejasnih pojmov (*nullum crimen, nulla poena sine lege certa*);
- prepoved analogije pri ugotavljanju obstoja kaznivih dejanj in izrekanju kazni (*nullum crimen, nulla poena sine lege stricta*);
- prepoved povratne veljave predpisov, ki določajo kazniva dejanja in kazni zanje (*nullum crimen, nulla poena sine lege praevia*).

---

⁹ Ustavno sodišče je že v sklepu št. Up-24/98 z dne 10. 7. 2002 navedlo, da je prvi odstavek 28. člena Ustave že po svojem besedilu uporabljiv le za ustavnopravno upoštevne kršitve kazenskega materialnega prava.

17. Iz navedenih prepovedi izhajajo njim nasprotne ustavne obveznosti, ki so najprej usmerjene k zakonodajalcu. Ta lahko le z zakonom ("zakon" določil – *lex scripta*) zaradi varstva človeka, družbe kot celote in njenih vrednot opredeljuje, katera ravnanja posameznikov so zavržna (*mala in se*) ali nesprejemljiva do te mere, da jih je treba prepovedati (*mala prohibita*) in kazenskopravno sankcionirati. Sankcije so hude, saj je na tej podlagi dovoljeno posamezniku odvzeti prostost (drugi odstavek 19. člena Ustave). Zahteva po zakonu hkrati pomeni, da je le zakonodajna oblast tista, ki lahko določa, kaj je kaznivo, in to le s posebnim aktom, ki ima v pravnem redu poseben položaj (zakon) in ki se v parlamentu sprejema po posebnem, vnaprej urejenem postopku (zakonodajni postopek, 89. člen Ustave). Ko zakonodajalec opredeljuje kaznivo dejanje, mora ravnati do te mere določno (zakon "določil"), da je mogoče povsem jasno razmejiti med ravnanji (storitvami ali opustitvami), ki so kazniva, in med tistimi, ki v polje kaznivosti ne spadajo. To razmejitev naredi tako, da določno opredeli znake posameznega kaznivega dejanja. Zahteva po določnosti kazenskega zakona (*lex certa*) je specialna ustavna zahteva v primerjavi z načelom določnosti in jasnosti kot enim od načel pravne države iz 2. člena Ustave, ki se nanaša na vse predpise. Zakonodajalec sicer pri opredeljevanju kaznivih dejanj lahko uporablja nedoločne¹⁰ in pomensko odprte¹¹ pravne pojme, če je mogoče z ustaljenimi metodami razlage jasno ugotoviti vsebino prepovedanih ravnanj. Ne sme pa uporabljati praznih, nedoločljivih ali nejasnih¹² pojmov. Z načelom določnosti, ki jasno razmejuje polje kaznivega od nekaznivega, je neposredno povezana tudi zahteva po prepovedi zakonske in pravne analogije (*lex stricta*)¹³ že na ravni zakonodajalca. Ustavnomaterialno jamstvo iz prvega odstavka 28. člena Ustave je namenjeno posamezniku, ki mora vnaprej vedeti, kaj je kaznivo, saj le tako lahko prilagodi svoja ravnanja. Zanj mora biti predvidljivo,¹⁴ kakšne posledice lahko ustvarja njegovo voljno ravnanje, vedeti mora, kje je meja, s katero je zakonodajalec zarisal polje kaznivosti in zunaj katere je polje njegove splošne svobode ravnanja (35. člen Ustave), ki ni kaznivo. Od tod logična prepoved retroaktivne določitve kaznivih dejanj (*lex praevia*).

18. Kar Ustava na eni strani prepoveduje in na drugi strani zapoveduje zakonodajalcu, da se zagotovi spoštovanje te človekove pravice pri opredeljevanju kaznivih dejanj, mora biti prepovedano in zapovedano tudi razlagalcu zakona. Ta zakonski določbi, ki sama po sebi ni v neskladju z Ustavo, z razlago ne sme pripisati

---

¹⁰ Glej sklep Ustavnega sodišča št. U-I-220/98 z dne 16. 7. 1998 (OdlUS VII, 155) (velika količina, velika vrednost ali velika nevarnost orožja ali razstrelilnih snovi).

¹¹ Glej sklep Ustavnega sodišča št. Up-356/04, U-I-455/06 z dne 7. 12. 2006 (OdlUS XV, 107) (resna grožnja pri ogrožanju varnosti).

¹² Glej sklep Ustavnega sodišča št. Up-541/06 z dne 18. 1. 2008.

¹³ Glej sklep Ustavnega sodišča št. Up-190/97 z dne 18. 9. 1997 ter odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-213/98 z dne 16. 3. 2000 (Uradni list RS, št. 33/2000 in 39/2000 – popr., in OdlUS IX, 58) in št. U-I-73/09 z dne 2. 7. 2009 (Uradni list RS, št. 55/09, in OdlUS XVIII, 33).

¹⁴ "Namen načela zakonitosti je v tem, da prepreči kazensko obsodbo za dejanje, za katerega posameznik ni mogel predvidevati, da je kaznivo." Glej sklepa Ustavnega sodišča št. Up-62/99 z dne 4. 7. 2000 in Up-437/00 z dne 27. 2. 2003.

vsebine, ki bi pomenila kršitev človekove pravice. Sodišče v kazenskem postopku je zavezano k ustavnoskladni razlagi kazenskega materialnega prava enako, kot je sodišče zavezano k taki razlagi zakona nasploh.¹⁵ Ali so sodišča zakon razlagala ustavnoskladno, in sicer v skladu s človekovimi pravicami in temeljnimi svoboščinami, je edini kriterij ustavnosodnega nadzora Ustavnega sodišča nad sojenjem. Ta opredeljuje tudi ustavnopravno razmerje med Ustavnim sodiščem in (rednimi) sodišči, katerih vrh je po prvem odstavku 127. člena Ustave Vrhovno sodišče. Zato Ustavno sodišče ves čas ponavlja, da v postopku z ustavno pritožbo ne preverja, ali so sodišča pravilno uporabila materialno pravo (in procesno pravo ter pravilno ugotovila dejansko stanje), temveč preverja, ali so s svojo razlago prava kršila človekovo pravico ali temeljno svoboščino. V izhodišču mora to veljati tudi, ko gre za presojo, ali so sodišča razlagala kazensko materialno pravo v skladu s pravico iz prvega odstavka 28. člena Ustave. Pogoji, ki izhajajo iz navedenega ustavnomaterialnega jamstva, so zato izhodišče za opredelitev, kakšne ustavne zahteve veljajo za sodišča, ko razlagajo določbe kazenskega zakona.

19. Ustavnomaterialno jamstvo načela zakonitosti v kazenskem pravu se nanaša na sodbo in ne na obtožni akt.¹⁶ To izhaja že iz samega besedila prvega odstavka 28. člena Ustave, ki govori o tem, da nihče "ne sme biti kaznovan". Samó sodišče lahko izreče kazen (tudi odvzem prostosti) za kaznivo dejanje, ko ugotovi, da ga je posameznik storil in da je zanj tudi kriv, kar izhaja tudi iz prvega odstavka 23. člena Ustave. Neodvisno sodišče je tisto, ki je poklicano, da v poštenem sodnem postopku, v katerem zagotovi spoštovanje vseh obdolženčevih pravic, s sodbo nepristransko odloči o utemeljenosti obtožnega akta, ki ga je kot stranka v kazenskem postopku v imenu države zastopal državni tožilec (prvi odstavek 135. člena Ustave). Sodba, s katero je posameznik kaznovan za kaznivo dejanje, je torej tisti akt, ki mora, gledano z vidika presoje Ustavnega sodišča, spoštovati vsa ustavna jamstva, tudi jamstvo iz prvega odstavka 28. člena Ustave. V postopku z ustavno pritožbo Ustavno sodišče preveri, ali jih spoštuje, v obtožni akt pa se ne spušča, saj je njegova kontrola stvar kazenskega sodišča.

20. Ker v skladu z zahtevo *lex scripta* kaznivo dejanje lahko določi izključno zakonodajalec z zakonom, ta ustavni pogoj pomembno dopolnjuje sicer splošno ustavnopravno razmerje med zakonodajno oblastjo, ki zakone sprejema, in sodno oblastjo, ki jih razlaga (drugi stavek drugega odstavka 3. člena Ustave). Zaradi te zahteve sodišče s svojo razlago v polje kaznivosti ne sme vnašati ničesar, česar ni v to polje z opredelitvijo znakov posameznega kaznivega dejanja jasno in določno vnesel na abstraktni ravni že zakonodajalec. Ta vezanost je strožja od splošne vezanosti sodnika na zakon (125. člen Ustave) in kazenskemu sodniku zožuje polje njegove svobode pri razlagi zakona. Dopustne so le tiste metode razlage, ki ostajajo strogo znotraj mogočega besednega pomena, nedopustna je uporaba analogije (*lex*

---

¹⁵ O zahtevi po ustavnoskladni razlagi zakona glej M. Pavčnik v: M. Pavčnik in A. Novak (ur.), (Ustavno)sodno odločanje, GV Založba, Ljubljana 2013, str. 73–75.

¹⁶ Tako Ustavno sodišče že v sklepu št. Up-366/05 z dne 19. 4. 2007.

stricta).¹⁷ V skladu s tem je tudi zahteva po restriktivni razlagi kazenskega zakona.¹⁸ Sodnik se mora ves čas zavedati ustavne zahteve *lex scripta* – to je zahteve stroge vezanosti razlagalca na zakon, ker je zakonodajalec tisti, ki z zakonom določa polje kaznivosti. Razlagalec tega zakona – sodnik pa te moči nima in mora s svojo razlago zakona v celoti ostati znotraj tega polja. Razmejitev pooblastil, ki po Ustavi pripadajo zakonodajalcu, od tistih, ki pripadajo sodišču, je zaradi spoštovanja navedene zahteve prav tako ustavnopravni vidik, ki ga mora Ustavno sodišče preverjati v okviru prvega odstavka 28. člena Ustave. Če Ustavno sodišče tega ustavnega vidika ne bi vključilo v svojo presojo, bi bilo bistveno okrnjeno preverjanje spoštovanja *lex scripta* in *lex stricta* v posameznih kazenskih postopkih.

21. Zahteva *lex certa* pomeni, da mora biti kazenski zakon določen, gotov, jasen in predvidljiv, kar je na eni strani vprašanje objektivne semantične natančnosti besedila v objektivnem pomenu, na drugi strani pa subjektivnega razumevanja tega pomena, da storilec vnaprej ve, kaj je kaznivo. Ko sodišča razlagajo zakonske znake kaznivega dejanja in izluščijo t. i. abstraktni zakonski dejanski stan, jih po naravi stvari nujno razlagajo glede na konkretna dejstva življenjskega primera (zgodovinskega dogodka), ki so z vidika tega abstraktnega dejanskega stanu upoštevna – torej zakonsko določeno kaznivo dejanje razlagajo glede na t. i. konkretni dejanski stan. Do obsodbe za kaznivo dejanje lahko pride šele, ko sodišče iz zakonske določbe izlušči abstraktni, tj. zakonski dejanski stan, iz življenjskega primera konkretni dejanski stan in nato ob primerjavi obeh ugotovi, da je konkretni dejanski stan primer zakonskega dejanskega stanu, na katerega se navezuje določena pravna posledica (kazenska sankcija).¹⁹ Če hočemo preveriti, ali so sodišča pri razlagi kazenskega zakona (tj. pri izluščenju zakonskega dejanskega stanu) upoštevala zahteve *lex scripta*, *lex certa* in *lex stricta*,²⁰ postanejo dejstva konkretnega dejanskega stanu vsebina, ki jo je treba primerjati z vsebino razloženega znaka kaznivega dejanja – torej z vsebino zakonskega dejanskega stanu. Šele na podlagi tega, da je znana vsebina, ki naj opredeli dejstvo konkretnega dejanskega stanu, je namreč mogoče presojati, ali je sodišče s tem, ko je to vsebino štelo kot odločilno z vidika zakonskega dejanskega stanu, zakonski določbi pripisalo nedoločno vsebino samo po sebi in celo vsebino, ki je zakonodajalec sploh ni zajel v polje kaznivosti.²¹ Odločilna dejstva

---

¹⁷ Tako Ustavno sodišče že v odločbi št. U-I-213/98, enako tudi v odločbi št. U-I-73/09.

¹⁸ Tako Ustavno sodišče že v sklepu št. Up-190/97, izrecno tudi v odločbi št. Up-265/01 z dne 26. 10. 2001 (Uradni list RS, št. 88/01, in OdlUS X, 228).

¹⁹ Prim. M. Pavčnik, Teorija prava, 4. pregledana in dopolnjena izdaja, GV založba, Ljubljana 2011, str. 312–319, in M. Pavčnik, Argumentacija v pravu, Cankarjeva založba, Ljubljana 1998, str. 27.

²⁰ Zahtevo *lex praevia* lahko glede na okoliščine tega primera v celoti pustimo ob strani.

²¹ Ko je šlo npr. za vprašanje, ali kaznivo dejanje prepovedanega prehoda čez državno mejo zajema tudi primere, ko do prehoda ni prišlo (kar je bilo v sodnem postopku ugotovljeno dejstvo), je Ustavno sodišče upoštevalo to dejstvo, ki so ga kot dejstvo konkretnega dejanskega stanu ugotovila sodišča, in ga primerjalo z dejstvom abstraktnega dejanskega stanu, ki ga je postavil zakonodajalec. Iz odločbe št. Up-265/01: "Ustavno sodišče ugotavlja, da je že iz jezikovne razlage opisa kaznivega dejanja prepovedanega prehoda čez državno mejo jasno razvidno, da je zakonski znak kaznivih dejanj po vseh odstavkih 311. člena KZ

morajo zajemati opis vseh zakonskih znakov kaznivega dejanja na ravni konkretnega dejanskega stanu, izluščenega iz življenjskega primera – zato lahko govorimo tudi o opisu kaznivega dejanja, v katerem morajo biti zajeti vsi zakonski znaki kaznivega dejanja, saj je z njimi – le z vsemi skupaj – opredeljeno tisto ravnanje (storitev ali opustitev) posameznika, ki ustreza ravnanju (storitvi ali opustitvi) v polju kaznivosti.²² Vsebina posameznega(-ih) dejstva(-tev) konkretnega dejanskega stanu mora ustrezati vsebini posameznega znaka kaznivega dejanja, določenega z zakonom, kar pomeni, da je z razlago znaka kaznivega dejanja mogoče zajeti samo tista dejstva konkretnega dejanskega stanu, ki se z zakonskim dejanskim stanom vsebinsko določno in striktno (*lex certa* in *lex stricta*) ujemajo.

22. V zvezi z navedenim v prejšnji točki je treba posebej opozoriti, da pri tem ne gre za vprašanje pravilne uporabe materialnega prava, ampak za vprašanje njegove ustavnoskladne razlage z vidika zahtev iz prvega odstavka 28. člena Ustave. Presoja Ustavnega sodišča ne zajema presoje, ali so sodišča odločilno dejstvo konkretnega dejanskega stanu pravilno ugotovila,²³ ker to ni vidik načela zakonitosti v kazenskem pravu, temveč je vprašanje pravilne ugotovitve dejanskega stanja oziroma pravilne dokazne presoje, ki sta v pristojnosti sodišč. Ustavno sodišče pa je na ugotovljeno dejansko stanje v tej presoji vezano. S pojmom opis kaznivega dejanja v pogledu, kot ga uporablja Ustavno sodišče, ni mogoče enačiti opisa kaznivega dejanja zgolj v izreku sodbe. To, ali je opis konkretnega dejanskega stanu v izreku sodbe v celoti ali delno v izreku, delno s konkretizacijo odločilnih dejstev v obrazložitvi sodbe, namreč ni ustavnopravno vprašanje, ampak vprašanje pravilne razlage kazenskega procesnega prava, kar je stvar pristojnega sodišča, ne pa Ustavnega sodišča. Tudi če bi izrek sodbe vseboval zgolj ugotovitev, da je posameznik storil določeno kaznivo dejanje, in kazen, ki se mu zato izreče, celoten opis kaznivega dejanja pa bi bil zajet v obrazložitvi sodbe,²⁴ to ne bi bilo ustavnopravno pomembno, ker Ustava ne narekuje strukture kazenske obsodilne sodbe. Zato stališče Vrhovnega sodišča, po katerem

---

prestop meje Republike Slovenije. Meja Republike Slovenije je pri tem kaznivem dejanju tudi predmet napada. Navedeno kaznivo dejanje spada v poglavje kaznivih dejanj zoper javni red in mir. Značilnost kaznivih dejanj v tem poglavju je, da varujejo notranji javni red Republike Slovenije. Dejanje, pri katerem ni prišlo do nezakonitega prečkanja meje Republike Slovenije, torej ne more biti kaznivo dejanje po 311. členu KZ." Prim. tudi odločbo št. Up-40/94 z dne 3. 11. 1995 (odlUS IV, 136), v kateri je šlo za vprašanje, ali so bili vrednostni boni denar in kot taki zajeti s kaznivim dejanjem ponarejanja denarja.

²² V odločbi št. Up-265/01 je Ustavno sodišče posebej poudarilo, da šele vsi znaki kaznivega dejanja, skupaj z objektom kazenskopravnega varstva, zaradi katerega je tisto dejanje sploh inkriminirano, pokažejo pravo materialno vsebino in smisel kaznivega dejanja.

²³ Ali je sodišče pravilno ugotovilo obstoj znaka kaznivega dejanja (torej odločilnega dejstva konkretnega dejanskega stanu, ki pomeni znak kaznivega dejanja), je stvar dokazne presoje; tako že v sklepu št. Up-167/96 z dne 15. 6. 1998. Glej tudi sklepa Ustavnega sodišča št. Up-456/01 z dne 21. 5. 2003 in št. Up-38/06 z dne 8. 5. 2007.

²⁴ Kot ravnajo npr. nemška in francoska kazenska sodišča, ki enako kot naša štejejo, da postane pravnomočen samo izrek sodbe. Glej npr. sodbo 17. senata Tribunal de Grande Instance de Paris št. 11/06308357 na podlagi zasebne tožbe Marine Le Pen proti obdolžencem z dne 16. 2. 2012 (<http://www.juritel.com/Ldj_html-1601.html>) in sodbo Landgericht Bochum, št. 2 Kls 35 Js 158/07 z dne 1. 4. 2008 (<<http://openjur.de/u/131083.html>>).

izrek sodbe skupaj z obrazložitvijo sestavlja celoto, ne more biti predmet presoje Ustavnega sodišča; to, ali je posamezno odločilno dejstvo konkretnega dejanskega stanu zajeto v izreku sodbe ali v njeni obrazložitvi, zato za ustavnosodno presojo ni pomembno. Pomembno pa je, ali je v sodbi zajeto.

23. Da bi posameznikovo ravnanje pomenilo kaznivo dejanje in da bi bil storilec zanj tudi kriv, mora njegovo ravnanje izpolnjevati vse objektivne in subjektivne znake kaznivega dejanja.²⁵ Iz tega kot tudi iz doslej navedenega izhaja zahteva, da mora opis kaznivega dejanja (konkretni dejanski stan, če ga primerjamo z zakonskim dejanskim stanom kaznivega dejanja) vsebovati vse znake kaznivega dejanja. Če kateri izmed njih v njem manjka, gre za kršitev načela zakonitosti v kazenskem pravu. Ustavno sodišče je to trditev doslej večkrat zapisalo.²⁶ Utemeljilo jo je s tem, da bi obsodba, če v opisu kaznivega dejanja ne bi bili navedeni vsi znaki kaznivega dejanja, pomenila obsodbo za nekaj, kar ni kaznivo dejanje.²⁷ Za to zadošča že, če v opisu manjka samo en znak kaznivega dejanja. Do takega položaja lahko pride na različne načine. V primeru, ko bi v opisu kaznivega dejanja zgolj umanjkal eden od znakov kaznivega dejanja, bi to jasno pomenilo natančno to – obsodbo za nekaj, kar ni kaznivo dejanje. Vendar pridemo do enakega sklepa tudi v primeru, kadar sodišče zakonski znak kaznivega dejanja razloži tako, da z njim širi polje zakonsko določene kaznivosti: zakonodajalčevo določno opredelitev zakonskega znaka sodišče razloži ohlapno in s tem krši *lex certa*; hkrati prekrši zahtevi *lex scripta* in *lex stricta*, če s svojo razlago samo določi, da je kaznivo tudi ravnanje, ki ga zakonodajalec ni zajel v polje kaznivosti.²⁸ Zaradi tega je zahteva po obstoju vseh znakov kaznivega dejanja v opisu kaznivega dejanja tako pomembna z vidika ustavnomaterialnega jamstva iz prvega odstavka 28. člena Ustave.

24. Zahteva po tem, da mora opis kaznivega dejanja vsebovati vse zakonske znake kaznivega dejanja, se ne more raztezati na tisto, česar na ravni zakonskega dejanskega stanu ni mogoče opredeliti kot znak kaznivega dejanja. Če npr. čas in kraj ter način storitve kaznivega dejanja sami po sebi niso znaki kaznivega dejanja,

---

²⁵ Odločba Ustavnega sodišča št. Up-758/03 z dne 23. 6. 2005 (Uradni list RS, št. 66/05, in OdlUS XIV, 96).

²⁶ Tako Ustavno sodišče že v sklepu št. Up-190/97, pa tudi v sklepih št. Up-24/98, št. Up-354/00 z dne 25. 9. 2002, št. Up-456/01 in št. Up-1023/05 z dne 28. 2. 2008 ter odločbah št. Up-259/00 z dne 20. 2. 2003 (Uradni list RS, št. 26/03, in OdlUS XII, 51) in Up-758/03.

²⁷ Odločba Ustavnega sodišča št. Up-758/03.

²⁸ Kot v primeru iz odločbe Ustavnega sodišča št. Up-265/01, v katerem je šlo za vprašanje, ali je pri prepovedanem prehodu čez državno mejo kaznivo tudi, če do prehoda državne meje ne pride. V tem primeru je, formalno gledano, zakonski znak obstajal, v resnici pa je razlaga sodišča privedla do tega, da v opisu kaznivega dejanja ni bilo zakonskega znaka prehoda državne meje. Torej je šlo za obsodbo za ravnanje, ki ni bilo kaznivo. Hkrati je sodišče s tem, ko je štelo, da kaznivo dejanje zajema tudi konkretni dejanski stan, po katerem do prehoda državne meje ni prišlo, razširilo kaznivost v polje, ki ga zakonodajalec z abstraktnim dejanskim stanom ni zajel.

njihova odsotnost v opisu kaznivega dejanja ne more pomeniti kršitve prvega odstavka 28. člena Ustave.²⁹

25. Ustavno sodišče doslej ob tem, da morajo obstajati vsi zakonski znaki v opisu kaznivega dejanja, ni izrecno zahtevalo, da morajo biti navedena tudi konkretna ravnanja (konkretni dejanski stan), ki jih lahko subsumiramo pod posamezne znake očitane kaznivega dejanja iz zakonskega dejanskega stanu. Vendar je z vidika navedenega v 21. točki obrazložitve te odločbe ta zahteva logično nadaljevanje zahteve po obstoju vseh zakonskih znakov. Kajti šele tedaj, ko vemo, kakšna je vsebina posameznega dejstva na ravni konkretnega dejanskega stanu,³⁰ sploh lahko naredimo primerjavo s tistim, kar je zakonodajalec na ravni zakonskega dejanskega stanu določil kot znak kaznivega dejanja.³¹ Če ne vemo, kakšna je vsebina ravnanja, ki ji sodišče pripisuje pomen znaka kaznivega dejanja, na ravni konkretnega dejanskega stanu, če torej ta sploh ni izoblikovan iz ugotovljenih dejstev o ravnanjih storilca in s tem konkretiziran, ne moremo presojati, ali so sodišča zakonsko besedilo razlagala v skladu z zahtevami, ki izhajajo iz prvega odstavka 28. člena Ustave.

26. Pritožnikov očitok, da opis kaznivega dejanja, za katero je bil obsojen, ne zajema konkretizacije zakonskega znaka sprejem (obljube nagrade), ker je ta zajet samo v obliki prepisa tega znaka iz zakonskega dejanskega stanu kaznivega dejanja po prvem odstavku 269. člena KZ, je glede na navedeno mogoče povezati prav z zahtevami, ki izhajajo iz načela zakonitosti v kazenskem pravu. Pri oceni utemeljenosti tega pritožnikovega očitka Ustavno sodišče glede na navedeno v 19. točki obrazložitve te odločbe ne presoja obtožnega predloga.

B. – II.

27. Besedilo prvega odstavka 269. člena KZ (sprejemanje daril za nezakonito posredovanje) se glasi: "Kdor zase ali za koga drugega terja ali sprejme nagrado, darilo ali kakšno drugo korist ali obljubo oziroma ponudbo takšne koristi, da bi izkoristil svoj položaj ali vpliv in posredoval, da se opravi ali ne opravi kakšno uradno dejanje, se kaznuje z zaporom do treh let." Zakonski znaki³² tega kaznivega dejanja so: 1) kdor 2) zase ali za drugega 3) sprejme 4) obljubo nagrade 5) z namenom, da bi izkoristil svoj položaj ali vpliv, da bi posredoval, da se opravi 6) uradno dejanje.

---

²⁹ Glej sklep Ustavnega sodišča št. Up-24/98. Če je čas storitve kaznivega dejanja pomembna okoliščina za kvalifikacijo kaznivega dejanja, pa njegova opredelitev ne po datumu, ampak po omejenem časovnem obdobju sama po sebi ni sporna z vidika prvega odstavka 28. člena Ustave; tako Ustavno sodišče v sklepu št. Up-62/99.

³⁰ Npr., ali je šlo za ponarejanje "bankovca" ali "vrednostnega bona" v primeru iz odločbe Ustavnega sodišča št. Up-40/94.

³¹ Npr. v primeru iz odločbe Ustavnega sodišča št. Up-40/94 "denar".

³² Glede na to, da je bil pritožnik obsojen za sprejem obljube nagrade kot eno od izvršitvenih oblik tega kaznivega dejanja, v nadaljevanju puščamo ob strani izvršitveno obliko terjanja nagrade (darila ali kakšne druge koristi).

Sprejem (obljube nagrade) je samostojen zakonski znak in pomeni izvršitveno ravnanje. Gre za kaznivo dejanje, ki ga storilec izvrši s storitvijo. Že na podlagi jezikovne razlage je jasno, da za dokončanje kaznivega dejanja zadostuje, da je obljuba nagrade sprejeta; ne zahteva se, da storilec tudi dejansko posreduje. Če do posredovanja vendarle pride, je še vedno podano kaznivo dejanje po prvem odstavku 269. člena KZ, enako pa velja, če je za posredovanje prejeta tudi korist (nagrada). Tak zaključek narekuje že jezikovna razlaga tretjega odstavka 269. člena KZ (prejem koristi za posredovanje pri nezakonitem uradnem dejanju), ki se sklicuje le na drugi odstavek 269. člena KZ, torej na primere nezakonitega posredovanja pri nezakonitem uradnem dejanju, ne pa tudi na primere nezakonitega posredovanja pri opravi zakonitega uradnega dejanja, ki bi se tudi sicer moralo ali smelo opraviti (prvi odstavek 269. člena KZ).³³ Prvi odstavek 269. člena KZ torej zajema tako sam sprejem obljube kot tudi mogoča nadaljnja ravnanja storilca, tj. od (poskusa) posredovanja pa do dejanskega prejema nagrade (koristi) za posredovanje.

28. Po prvem odstavku 269. člena KZ je torej kazniv že sam sprejem obljube nagrade z namenom posredovanja, k čemur se je država zavezala z 12. členom Kazenskopravne konvencije o korupciji (Zakon o ratifikaciji Kazenskopravne konvencije o korupciji, Uradni list RS, št. 26/2000, MP, št. 7/2000 – MKKK). Vrhovno sodišče meni, da to kaznivo dejanje pomeni kaznovanje za še neuresničen namen, in sicer posebni namen storilca, da bo izvršil določeno kaznivo dejanje, ki običajno velja za izjemno nevarno ali resno. Kazniva dejanja, ki pomenijo kazenskopravno sankcioniranje korupcijskih ravnanj, so nedvomno nevarna in prizadevajo pomembno družbeno dobrotno – zaupanje v pravno in pošteno ravnanje javnih uslužbencev in nosilcev oblasti, ki opravljajo uradna dejanja, ali kot pravi Vrhovno sodišče: "...zavzemanje celotne družbe in vsakega posameznika za pravilno in zakonito delovanje državnih in drugih služb, ki delujejo v javnem interesu". Pri tem naj bi po mnenju Vrhovnega sodišča prav posebni namen storilca pomenil razlikovalni znak, ki določitev kaznivosti za pripravljalno ravnanje razmejuje od ravnanja, ki ni kaznivo.

29. Vendar je treba ugotoviti, da je posebni namen le eden od znakov – subjektivni znak kaznivega dejanja, ki ga je treba razločiti od znaka sprejem (obljube nagrade), ki je objektivni znak kaznivega dejanja. Slednji mora biti kot tak zaznaven v zunanjem svetu. Storilec namreč to kaznivo dejanje lahko stori le s svojim ravnanjem (četudi bi npr. nagrado sprejel po posredniku – pomočniku), saj je za sprejem nagrade ključno, da se izrazi volja storilca o tem. Jasno je, da je pogoj za storitev najprej ponujena obljuba nagrade, ki jo storilec sprejme. Med dajalcem obljube nagrade in

---

³³ Drugi, tretji in četrti odstavek 269. člena KZ se glasijo:

"(2) Enako se kaznuje, kdor izrabi svoj položaj ali vpliv in posreduje, da bi se opravilo uradno dejanje, ki se ne bi smelo opraviti, ali da se ne bi opravilo uradno dejanje, ki bi se moralo ali smelo opraviti.

(3) Če storilec za posredovanje iz prejšnjega odstavka zase ali za koga drugega sprejme nagrado, darilo ali kakšno drugo korist, se kaznuje z zapornim od enega do petih let.

(4) Sprejeta nagrada, darilo ali kakšna druga korist se vzamejo."

sprejemnikom obljube nagrade pride torej do dogovora, ki ga slednji sprejme prav s posebnim namenom, da bi izkoristil svoj vpliv oziroma položaj za posredovanje pri uradnem dejanju.³⁴ Ko se storilec sam pri sebi odloči, da bo sprejel obljubo nagrade, še ne stori kaznivega dejanja. To je logično, saj bi to pomenilo kaznivost misli, kar bi bilo nedopustno. Da bi hotel zakonodajalec uzakoniti kaj takega s prvim odstavkom 269. člena KZ, mu prav gotovo ni mogoče pripisati. Izjavljena volja o sprejemu (obljube nagrade) mora prispeti do dajalca obljube. Ni dovolj, da ostane v sferi posameznikove zasebnosti, do katere druge osebe nimajo dostopa.

30. Kot pravijo sodišča, komunikacijski način, tj. način sprejema obljube, ni zakonski znak kaznivega dejanja iz prvega odstavka 269. člena KZ. To drži. Če bi bil, bi to pomenilo, da je kaznivo dejanje – sprejem obljube nagrade – mogoče storiti le na točno določen način, s katerim bi zakonodajalec dodatno zamejil polje kaznivosti kaznivega dejanja. Vseeno je torej, na kakšen način do sprejema pride. Odločilno je, ali se zgodi. Vendar pa to ne pomeni, da ni treba na ravni konkretnega dejanskega stanu opredeliti, katera so tista ravnanja storilca, zaznavna v zunanjem svetu, s katerimi storilec izvršuje prav ta zakonski znak kaznivega dejanja. Izključeno je, da bi to zahtevo lahko nadomestila konkretizacija drugih zakonskih znakov. Kadar je način sprejema obljube znan, kar je mogoče samo v primeru, ko obstajajo o tem dokazi, je znano tudi ravnanje pritožnika, ki samo po sebi pomeni sprejem (obljube nagrade), pri čemer način sprejema pomeni samo spremljajoče okoliščine, ki z vidika zakonskega znaka niso pomembne. Logično je, kar pravi Vrhovno sodišče, da se korupcijska kazniva dejanja navadno opravljajo prikrito, ne pa javno in v navzočnosti prič (ki niso udeležene pri tem dogovoru). To jih dela še toliko bolj nevarna in zato so možnosti, da bi bilo pri storitvi takega kaznivega dejanja mogoče ugotoviti neposredno storilčevo ravnanje, ki pomeni izražanje volje za sprejem (obljube nagrade), omejene. Vrhovno sodišče posebej opozori, da je dogovor o sprejemu obljube nagrade lahko tudi tih, da gre lahko tudi za sprejem s konkludentnim dejanjem. V takem primeru bi šlo torej za konkludenten sprejem obljube nagrade. Vendar bi ta pomenil samo enega od mogočih načinov sprejema obljube. Še vedno pa je potreben zunanji izraz ravnanja storilca, ki lahko logično in izkustveno zanesljivo utemelji, da je (bila) izražena volja za sprejem (obljube nagrade). To pa so lahko samo ravnanja storilca, iz katerih je glede na njihovo naravo in vsebino v okoliščinah danega primera mogoče zanesljivo sklepati, da je storilec obljubo nagrade sprejel.

31. Ne glede na to, na kakšen način do sprejema obljube nagrade pride, prvi odstavek 28. člena Ustave postavlja sodišču ustavne meje pri tem, ko presoja, katera dejstva konkretnega dejanskega stanu ustrezajo zakonskemu znaku sprejem (obljube nagrade) iz prvega odstavka 269. člena KZ. Ustavne zahteve načela zakonitosti zavezujejo sodišče v vsakem primeru, ko razlaga zakonski znak sprejem (obljube nagrade), ne glede na to, ali presoja ravnanja pritožnika, ki pomenijo neposredni

---

³⁴ Baucon govori o kaznivem dejanju srečanja; glej P. Baucon, Korupcijska kazniva dejanja zoper uradno dolžnost in javna pooblastila, Pravosodni bilten. št. 1 (2006), str. 63.

sprejem obljube, ali pa ravnanja pritožnika, ki kažejo na sprejem obljube nagrade. Če sprejem obljube ni neposredno zaznan, obstaja nevarnost, da bi lahko sodišče vključilo širok krog posameznikovih ravnanj, ki sama po sebi niso lastna izražanju sprejema (obljube nagrade). Tako bi lahko prišlo do širitve polja kaznivosti. Zato so lahko v tem pogledu upoštevna samó taka ravnanja, ki po svoji naravi in vsebini v okoliščinah danega primera sploh omogočajo zanesljiv sklep o obstoju tega zakonskega znaka. Ko sodišče presoja o tem, mora upoštevati, da je tako rekoč edini objektivni znak kaznivega dejanja, ki ga je mogoče pripisati prav in le storilcu tega kaznivega dejanja, prav sprejem (obljube nagrade). Drugi objektivni znaki so od njegovega ravnanja neodvisni (nagrada, obljuba nagrade, uradno dejanje). Zato morajo biti pri razlagi tega znaka kaznivega dejanja – pri izluščenju zakonskega dejanskega stanu glede na dejstva konkretnega dejanskega stanu – zahteve *lex scripta*, *lex certa* in *lex stricta* še bolj poudarjene; še toliko bolj, če se o obstoju tega bistvenega znaka kaznivega dejanja v okoliščinah danega primera sklepa iz drugih storilčevih ravnanj. To namreč pomeni, da ravnanja, ki pomeni sprejem obljube nagrade, samega po sebi niti ne moremo presojati z vidika določnosti in striktnosti, ker ni poznano. S teh vidikov lahko presojamo samo ravnanja, iz katerih šele sklepamo o obstoju zakonskega znaka kaznivega dejanja.

32. Za sprejem obljube nagrade iz prvega odstavka 269. člena KZ se torej ob obstoju vseh drugih znakov tega kaznivega dejanja zahteva, da mora storilec izraziti voljo za sprejem (obljube nagrade) s svojim ravnanjem ali vsaj pokazati na sprejem s svojim(-i) ravnanjem(-i), na podlagi katerega(-ih) je glede na njegovo (njihovo) naravo in vsebino v okoliščinah danega primera sploh mogoče zanesljivo sklepati o obstoju tega zakonskega znaka. Ustavne zahteve iz prvega odstavka 28. člena Ustave so tako v vsakem primeru sestavni del vrednostne presoje zakonskega znaka in dejstev konkretnega dejanskega stanu, ki jo mora sodišče opraviti. Neupoštevanje teh zahtev pomeni kršitev pravice iz prvega odstavka 28. člena Ustave.

B. – III.

Zatrjevana protiustavnost prvega odstavka 269. člena KZ

33. Pritožnik v uvodu zatrjuje, da je prvi odstavek 269. člena KZ v neskladju z načelom določnosti. Nejasna zakonska določba naj bi omogočala arbitrarno kaznovanje, kar naj bi potrjevala sprejeta stališča sodišč, da je očitano kaznivo dejanje izvršeno že s sprejemom obljube, pri čemer ni nujno, da bi storilec tudi dejansko posredoval. V obravnavanem primeru bi glede na predstavljena ustavnosodna stališča (17. točka obrazložitve te odločbe) lahko šlo za kršitev načela določnosti, če bi bila zakonska določba res tako nejasna in nedoločna, da bi dopuščala arbitrarno kaznovanje. V takem primeru bi Ustavno sodišče na podlagi drugega odstavka 59. člena ZUstS najprej ocenilo ustavnost zakonske določbe, na kateri temeljijo izpodbijane sodbe. Vendar ne gre za tak primer.

34. Že jezikovna razlaga zakonskega besedila prvega odstavka 269. člena KZ privede do zaključka, da kadar se kaznivo dejanje sprejemanja daril za nezakonito posredovanje izvrši v obliki "sprejema obljube nagrade ali koristi", za dokončanje tega kaznivega dejanja posredovanje ni nujno. V zakonskem besedilu je namreč uporabljena pogojna oblika "da bi izkoristil svoj položaj ali vpliv in posredoval", kar kaže na namen, zaradi katerega je bila obljuba nagrade ali koristi sprejeta, za dokončanje kaznivega dejanja pa dejansko zadostuje že sam sprejem obljube. Navedeno kaže, da je z ustaljenimi metodami razlage mogoče ugotoviti pomen zakonskih pojmov, zaradi česar je pritožnikov očitok, da je prvi odstavek 269. člena KZ v nasprotju z *lex certa*, neutemeljen. Ali so sodišča jasno zakonsko določbo v skladu z Ustavo tudi razlagala, pa ni predmet ocene ustavnosti zakonske določbe, temveč je predmet presoje sprejetih stališč v izpodbijanih sodbah.

B. – IV.

Obstoj znakov kaznivega dejanja

35. Pritožnik zatrjuje, da iz opisa kaznivega dejanja, za katero je bil obsojen, ne izhajajo vsi zakonski znaki, kar naj bi pomenilo kršitev načela zakonitosti iz prvega odstavka 28. člena Ustave.

36. Sodišča so v zvezi s tem sprejela enotno stališče, da iz opisa kaznivega dejanja izhajajo vsi njegovi znaki, vključno z odločilnimi dejstvi.³⁵ Sodišče prve stopnje je presodilo, da je opis dovolj opredeljen že z navedbami zakonskih znakov oziroma elementov kaznivega dejanja. V opis kaznivega dejanja naj bi spadala zlasti odločilna dejstva, ki izražajo zakonske znake kaznivega dejanja, ne pa tudi dejstva in okoliščine, na podlagi katerih se sklepa o obstoju tako imenovanih notranjih subjektivnih dejstev (vsebina zavesti, volje, namen itd.). Glede zakonskega znaka sprejem (obljube nagrade) je sodišče prve stopnje sprejelo stališče, da so dejstva in okoliščine, s katerimi se utemeljuje trditev, da je pritožnik sprejel obljubo nagrade, stvar obrazložitve, s katero se ta zakonski znak ugotavlja. V zvezi z zakonskim znakom "vpliva" pa je presodilo, da je zakonski dejanski stan pomensko odprt in uresničen že tedaj, ko storilec sprejme ponudbo koristi in ko niti ni nujno, da bi moral pri drugih dejansko posredovati. Čas in kraj kaznivega dejanja po presoji sodišča nista znaka tega kaznivega dejanja, temveč sta pomembna zaradi individualizacije konkretnega kaznivega dejanja, iz opisa pa sicer izhajajo vsi zakonski znaki in vsa odločilna dejstva. Višje in Vrhovno sodišče sta potrdili tako stališče; način sprejema obljube tudi po njuni presoji ni zakonski znak, enako pa velja tudi za čas in kraj storitve kaznivega dejanja.

---

³⁵ Glej str. 55–57 obrazložitve sodbe sodišča prve stopnje, 30. in 31. točko obrazložitve sodbe Višjega sodišča ter 23.–25., 31.–37. in 44. točko obrazložitve sodbe Vrhovnega sodišča.

37. Z vidika prvega odstavka 28. člena Ustave je upošteveno vprašanje, ali je dejanje, za katero je bil pritožnik obsojen, ob predpostavki, da mu je z gotovostjo dokazano, sploh kaznivo dejanje. Primerjava zakonskih znakov kaznivega dejanja z znaki konkretnega dejanskega stanu pokaže, da opis kaznivega dejanja formalnopravno vsebuje vse zakonske znake: Ivan Janša ("*kdor*")³⁶ je preko Jožeta Zagožna za stranko SDS ("*za drugega*") sprejel ("*sprejme*") obljubo plačila provizije za prodajo po pogodbi, ki je bila dogovorjena v 4,2-odstotni proviziji za Walterja Wolfa ("*obljubo nagrade*"), čeprav stranka SDS ni bila upravičena do nobene provizije za prodajo po pogodbi med družbo Patria in družbo RHG, z namenom, da bi kot predsednik Vlade, predsednik stranke SDS, nekdanji minister in vplivna osebnost vplival ("*da bi izkoristil svoj vpliv in posredoval*") pri tistih osebah na MORS, ki so sodelovale v postopku oddaje naročila zaupne narave, in bi bila družba Patria oziroma njen lokalni zastopnik izbran kot najugodnejši ponudnik, pri tem pa je postopek oddaje naročila zaupne narave uradno dejanje ("*uradno dejanje*"). Pritožnik je, kot so ugotovila sodišča, dal Jožetu Zagožnu navodilo, naj terja 30-odstotno predplačilo obljubljenih provizij. Glede na to, da je iz predstavljenega opisa mogoče razbrati vse znake kaznivega dejanja, so očitki pritožnika, ki jih uperja zoper stališča sodišč o obstoju znakov kaznivega dejanja, neutemeljeni. Čas, kraj in način storitve kaznivega dejanja pa niso zakonski znaki, kot je bilo že obrazloženo v 24. točki obrazložitve te odločbe, zato njihova odsotnost v opisu kaznivega dejanja ne more pomeniti kršitve prvega odstavka 28. člena Ustave. Tako ne gre za položaj, ko bi zakonski znak umanjkal iz opisa kaznivega dejanja, temveč za vprašanje, ali je zakonski znak sprejem (obljube nagrade) konkretiziran.

B. – V.

Konkretizacija znaka kaznivega dejanja sprejem (obljube nagrade)

38. Pritožnik je bil spoznan za krivega, da je med 10. 8. 2005 in 22. 8. 2005 preko Jožeta Zagožna za stranko SDS sprejel obljubo plačila provizije za prodajo po pogodbi med družbo Patria in družbo RHG, ki so jo dali vodilni iz družbe Patria Vehicles Oy, Tuomas Korpi, Heikki Hulkkonen in Reijo Niittynen. Stranka SDS do provizije ni bila upravičena, vodilni iz družbe Patria pa naj bi provizijo obljubili zato, da bi Ivan Janša kot vplivna osebnost vplival pri tistih osebah na MORS, ki so sodelovale v postopku oddaje naročila zaupne narave, in bi bila Patria oziroma njen lokalni zastopnik izbrana kot najugodnejši ponudnik, pri čemer je postopek oddaje naročila zaupne narave uradno dejanje. Z enakim namenom naj bi nato Jože Zagožen 22. 8. 2005 po pritožnikovih navodilih prek Walterja Wolfa, ta pa prek Hansa Wolfganga Riedla od Reija Niittynena zahteval 30-odstotno predplačilo obljubljenih provizij. Dejstva in okoliščine, s katerimi se utemeljuje trditev, da je pritožnik sprejel obljubo

---

³⁶ V ležeči obliki so navedeni zakonski znaki, ki so konkretizirani z zatrjevanimi dejstvi.

nagrade, so po stališču sodišča stvar obrazložitve sodbe. S tem naj bi pritožnik storil kaznivo dejanje iz prvega odstavka 269. člena KZ.

39. Z zatrjevanjem pritožnika, da zakonski znak sprejem (obljube nagrade) le ponavlja zakonski znak kaznivega dejanja, ne da bi konkretiziral pritožnikovo ravnanje, ki naj bi pomenilo sprejem (obljube nagrade), so bila soočena vsa sodišča, ki so odločala o utemeljenosti obtožbe zoper pritožnika. Po stališču Vrhovnega sodišča je konkretizaciji kaznivega dejanja zadoščeno že, če je v (konkretnem) opisu kaznivega dejanja uporabljen oziroma ponovljen (abstraktni) pojem, kadar določenega zakonskega znaka ni mogoče ali ni smiselno konkretizirati z drugim besedilom. Do tega naj bi prišlo v primerih, ko gre za zakonske znake, izražene z besedami, ki imajo jasen, točno opredeljen in konkreten pomen. Pojem sprejeti (obljubo nagrade) naj bi pomenil konkretno ravnanje, v katerem nekdo sprejme nekaj, kar mu nekdo ponuja ali daje, to je obljublja. Taki pojmi zakonskega besedila naj bi v posameznih primerih s tem, ko so navedeni v dejanskem opisu konkretnega življenjskega primera, prevzeli vlogo dejstev. Deloma drugače ubesedeno, v izhodišču pa enako stališče sta sprejeli tudi prvostopenjsko (sprejem obljuje nagrade je dejstvo, ki se ugotavlja in utemeljuje z dejstvi in okoliščinami, ki jih sodišče navede v obrazložitvi sodbe) in drugostopenjsko sodišče. Zato naj bi ponovitev zakonskega znaka sprejem (obljube nagrade) v opisu kaznivega dejanja pomenila zadostno konkretizacijo očitane kaznivega dejanja oziroma njegovega zakonskega znaka. To stališče Vrhovnega (in prvostopenjskega) sodišča je treba seveda razumeti z vidika njegove razlage določbe kazenskega procesnega prava, ki zahteva, da mora opis kaznivega dejanja (v izreku sodbe) vsebovati vsa odločilna dejstva, ki kaznivo dejanje konkretizirajo, za druge okoliščine pa zadošča, da so navedene v razlogih sodbe, pri čemer je sodbo treba presojeti celovito. Ali so ravnanja, ki po svoji naravi in vsebini lahko zanesljivo pripeljejo do uresničitve zakonskega znaka, zapisana v samem izreku sodbe ali v njeni obrazložitvi, ni, kot je bilo že opozorjeno (22. točka obrazložitve te odločbe), ustavnopravno vprašanje. Ustavnopravno pomembno je, ali so ta ravnanja kot sestavni del konkretnega dejanskega stanu, ki ga je mogoče primerjati z zakonskim znakom sprejem (obljube nagrade), v sodbi jasno navedena. Le tako je presojo z vidika spoštovanja prvega odstavka 28. člena Ustave mogoče opraviti.

40. Kot je bilo že navedeno (30. točka obrazložitve te odločbe), sodišče konkretizacije enega zakonskega znaka ne more nadomestiti s konkretizacijo drugih zakonskih znakov kaznivega dejanja. Drugače bi dopustili, da kateri izmed zakonskih znakov na ravni konkretnega dejanskega stanu sploh ni uresničen. Obsodba za kaznivo dejanje bi v tem primeru pomenila obsodbo za dejanje, ki nima enega zakonskega znaka, torej za dejanje, ki ga zakonodajalec sploh ni določil kot kaznivo. Zato je treba že v izhodišču v tem pogledu opozoriti na ustavno nesprejemljiva stališča sodišč, da okoliščine v zvezi z drugimi zakonskimi znaki kažejo na to, da je pritožnik obljubo nagrade sprejel. Vrhovno sodišče je pritožnikov sprejem (obljube nagrade) povezal s konkretizirano navedbo provizije ("sprejetje obljuje plačila nagrade je konkretizirano z

navedbo provizije za prodajo po pogodbi in odstotka, ter da se bo provizija obračunala od zneska 161,900.000,00 EUR" in "provizija v obliki obljubljenega nagrade je torej dovolj določno konkretizirana in tudi na tak način je konkretiziran zakonski znak sprejetje obljube nagrade - sprejel obljubo plačila provizije")³⁷ in z namenom sprejema obljube, ki je povezan s položajem pritožnika in s tem mogočim vplivom na osebe na MORS glede izbire ponudnika za nakup oklepnih vozil. Tisto, kar Vrhovno sodišče v tem pogledu šteje kot zunanji izraz sprejema obljube nagrade, se navezuje na nagrado (korist) samo oziroma na obljubo nagrade in na namen, zaradi katerega je bila obljuba sprejeta. Vendar pa je sprejem (obljube nagrade, koristi) samostojen zakonski znak, ki ga ni dopustno razlagati tako, da bi se zliil z drugimi zakonskimi znaki in bi izpolnitev slednjih avtomatično pomenila tudi izpolnitev prvih.³⁸ S konkretizacijo nagrade (koristi) in namena torej ni mogoče utemeljevati, da je pritožnik obljubo nagrade tudi sprejel. Zgolj obstoj nagrade (celo obljube nagrade) ali obstoj namena njenega sprejema (tudi, če bi bila obljuba nagrade dana) namreč ne kažeta na kaznivost pritožnikovega ravnanja, če ni mogoče ugotoviti, da je do sprejema (obljube nagrade) tudi prišlo – če torej ni uresničen tudi ta zakonski znak kaznivega dejanja. Navedena stališča sodišč so zato že sama po sebi nezdržljiva s prvim odstavkom 28. člena Ustave.

41. Ko so sodišča, od prvostopenjskega do Vrhovnega, odgovarjala na pomanjkanje konkretizacije sprejema obljube nagrade, so sprejela stališče, da je dovolj, če so v opisu kaznivega dejanja (z vidika sodišč v izreku) navedena odločilna dejstva (pri čemer za sprejem zadošča zgolj ponovitev zakonskega znaka zaradi njegove jasnosti in točno določenega pomena), njihova konkretizacija pa je stvar obrazložitve sodbe, pri čemer izrek in obrazložitev tako in tako pomenita celoto. Kot je bilo poudarjeno že v 22. točki obrazložitve te odločbe, ustavnopravno ni pomembno, v katerem delu sodbe mora biti konkretizacija posameznih znakov kaznivega dejanja, lahko je tudi v obrazložitvi sodbe. Pomembno pa je, da je v sodbi zajeta. Vrhovno sodišče je v zvezi s tem izrecno navedlo, da dejstvo sprejema (obljube nagrade) v času od 10. 8. do 22. 8. 2005 konkretizira opis, da je Jože Zagožen 22. 8. 2005 po navodilih pritožnika zahteval 30-odstotno predplačilo obljubljenega provizije in pogodbo, ki bo vsebovala predplačilo. S tem naj bi se sprejem obljube nagrade izrazil v zunanjem svetu. Navedeno stališče kaže, da Vrhovno sodišče glede na pritožnikova navodila k terjanju predplačila obljubljenega provizije sklepa, da je pritožnik sprejel obljubo nagrade. Pri tem je konkretizirano terjanje predplačila obljubljenega provizije, ki naj bi ga zahteval Jože Zagožen. Z ničimer pa ni konkretizirano samo dajanje navodila za terjanje, kar se pripisuje pritožniku. Pojem "dati navodilo" je po svoji vsebini in naravi primerljiv s pojmom sprejeti (obljubo nagrade). Pritožnik bi ga lahko uresničil samo s svojim aktivnim ravnanjem. Če to ne bi bilo neposredno zaznano, bi bilo to ravnanje lahko samo tako, ki bi glede na okoliščine danega primera sploh lahko privedlo do sklepanja, da je bilo navodilo dano. To pomeni, da bi moralo glede na navedena

³⁷ Glej 25. točko obrazložitve sodbe Vrhovnega sodišča.

³⁸ Prim. tudi odločbo nemškega Zveznega ustavnega sodišča št. 2 BvR 2559/08, 2 BvR 105/09, 2 BvR 491/09 z dne 23. 6. 2010.

stališča prvostopenjskega in Vrhovnega sodišča že prvostopenjsko sodišče konkretizirati ne le zakonski znak sprejem (obljube nagrade), temveč tudi pritožnikovo ravnanje "dati navodilo za terjanje predplačila provizije". Kot izhaja iz izpodbijanih sodb, sodišče ni ugotovilo pritožnikovih ravnanj, ki bi sama po sebi neposredno pomenila sprejem (obljube nagrade) niti ne neposrednega ravnanja, ki bi samo po sebi pomenilo dajanje navodila za terjanje. Torej bi morale že prvostopenjsko sodišče iz vseh ugotovljenih dejstev izluščiti tista dejstva o ravnanju(-ih) pritožnika, ki v danih okoliščinah zaradi svoje narave in vsebine sploh omogočajo zanesljivo sklepanje o obstoju zakonskega znaka sprejem (obljube nagrade). Če bi kot tako ravnanje štelo pritožnikovo dajanje navodil za terjanje predplačila, pa bi morale enako izluščiti tista dejstva, ki kažejo prav na to.

42. Iz izpodbijanih sodb tako ni mogoče razbrati, da so sodišča pri ugotavljanju, ali odločilna dejstva (tj. tista, ki bi jih morale šteti kot dejstva konkretnega dejanskega stanu) ustrezajo zakonskemu znaku sprejem (obljube nagrade), sploh opravila presojo z vidika ustavnih zahtev načela zakonitosti, čeprav je pritožnik v svojih ugovorih to ves čas uveljavljal. S konkretizacijo drugih znakov kaznivega dejanja pa glede na navedeno v prejšnji točki te zahteve sodišča tudi niso izpolnila.

43. Iz navedenega je razvidno, da sodišča pri razlagi zakonskega znaka sprejem (obljube nagrade) iz prvega odstavka 269. člena KZ niso upoštevala zahtev iz prvega odstavka 28. člena Ustave. Že zato je bila z izpodbijanimi sodbami pritožniku kršena pravica, ki jo Ustava zagotavlja kot ustavnomaterialno jamstvo obdolžencu v kazenskem postopku. Zato je Ustavno sodišče izpodbijane sodbe razveljavilo (1. točka izreka). Zadevo je glede na naravo ugotovljene kršitve vrnilo prvostopenjskemu sodišču v novo odločanje tako, da o njej odloči drug sodnik oziroma sodnica Okrajnega sodišča v Ljubljani (2. točka izreka).

44. Pri novem odločanju bo sodišče ob opredeljevanju konkretnega dejanskega stanu morale upoštevati stališča iz te odločbe. V skladu z njimi bo morale iz ugotovljenega dejanskega stanja zgodovinskega dogodka izluščiti dejstva konkretnega dejanskega stanu zaradi njegove primerjave z zakonskim dejanskim stanom, do katerega je treba priti z razlago zakonskega pojma sprejem (obljube nagrade) v skladu z zahtevami iz prvega odstavka 28. člena Ustave. Upoštevati bo morale, da posamezna ugotovljena ravnanja, ki niso sama po sebi lastna sprejemu obljuje nagrade, ne pomenijo uresničitve tega zakonskega znaka. Taka ravnanja lahko le zaradi okoliščin, v katerih so bila storjena, omogočajo sklepanje, da je bila obljuba sprejeta. V takih primerih je z vidika prvega odstavka 28. člena Ustave pomembno, da ostane težišče opredelitve konkretnega zakonskega dejanskega stanu vselej ravnanje storilca. Z vidika razlage zakonskega znaka pojma sprejema (obljube nagrade) je zato pomembno, ali ravnanja storilca v danih okoliščinah primera tako sklepanje sploh omogočajo. Razširjujočo razlago tega zakonskega znaka bi pomenila npr. vključitev ravnanj, vpetih v ugotovljene okoliščine tega primera, ki po svoji vsebini in naravi ne morejo biti zadostna za izkazanost zanesljive zunanje zaznave pritožnikovega sprejema obljuje

nagrade. Jasno je tudi, da niti dana obljuba nagrade, če je do nje prišlo, še ne označuje pritožnikovega ravnanja – njenega sprejema. Prav to pa je odločilno za uresničitev tega znaka kaznivega dejanja kot enega izmed znakov kaznivega dejanja iz prvega odstavka 269. člena KZ.

45. Ker je Ustavno sodišče izpodbijane sodbe razveljavilo že zaradi ugotovljene kršitve pravice iz prvega odstavka 28. člena Ustave, ni bilo treba presoјati drugih zatrjevanih kršitev človekovih pravic. Ustavno sodišče se je kljub temu odločilo, da presodi tudi zatrjevano kršitev pravice do nepristranskega sojenja na Vrhovnem sodišču, kolikor se nanaša na udeležbo predsednika Vrhovnega sodišča pri sojenju. Gre za vrh rednega sodstva v državi, zato je zagotavljanje videza nepristranskosti njegovega sojenja posebnega pomena.

B. – VI.

Presoja z vidika pravice do nepristranskega sojenja na Vrhovnem sodišču

46. Pritožnik zatrjuje tudi kršitev pravice do nepristranskega sojenja iz 23. člena Ustave na Vrhovnem sodišču, ker to sodišče med drugim ni ugodilo zahtevi za izločitev predsednika Branka Masleše.

47. Iz sklepa občne seje Vrhovnega sodišča z dne 27. 8. 2014 izhaja, da so vrhovni sodniki pritožnikovo zahtevo po izločitvi Branka Masleše presoјali tako z vidika njegovih prihodnjih ravnanj v vlogi predsednika Vrhovnega sodišča kot tudi z vidika njegovega morebitnega sodelovanja v senatu, ki bo odločal o izrednem pravnem sredstvu. Sprejeli so stališče, da govor predsednika Branka Masleše na Dnevnikih slovenskega sodstva 6. 6. 2014 ni vzbudil dvoma o njegovi nepristranskosti in da ni nobenih razlogov, ki bi kazali na njegovo subjektivno ali objektivno pristranskost. Po presoјi občne seje Vrhovnega sodišča se je Branko Masleša moral odzvati na pritiske, ki so se izvajali na sodstvo. Vendar naj pri tem ne bi nastopal v vlogi sodnika, saj Vrhovno sodišče takrat še ni prejelo pritožnikove zahteve za varstvo zakonitosti, temveč naj bi se odzval v vlogi predsednika Vrhovnega sodišča. Branko Masleša naj bi se torej odzval v funkciji, ki jo ima predsednik najvišjega sodišča v državi v okviru sodne uprave, ki naj je ne bi bilo mogoče enačiti s sodniško funkcijo.

48. S sklepom z dne 29. 9. 2014 je občna seja Vrhovnega sodišča zavrnila tudi drugo pritožnikovo zahtevo za izločitev predsednika senata Branka Masleše, v kateri je pritožnik trdil, da je nepristranskost sojenja prizadeta tako z govorom z dne 6. 6. 2014 kot tudi zaradi odločitve sodnika Branka Masleše, da bo predsedoval vsem senatom v kazenskih zadevah do konca leta 2014, torej tudi v pritožnikovi zadevi. Pristranskost predsednika senata Branka Masleše naj bi dokazovala tudi izjava, ki naj bi jo podal na ulici, o čemer naj bi pričala notarsko overjena izjava zakoncev Marvin. Vrhovno sodišče je sprejelo stališče, da je o domnevni pristranskosti zaradi govora že odločilo

v sklepu z dne 27. 8. 2014, glede izjave zakoncev Marvin pa je presodilo, da Branko Masleša uživa zaupanje vrhovnih sodnikov in da podani izjavi ne verjamejo. Glede njegove odločitve o predsedovanju vsem senatom pa je občna seja Vrhovnega sodišča sprejela stališče, da ob upoštevanju vseh okoliščin ni dvoma o nepristranskosti predsednika senata Branka Masleše.

49. Pravica do sodnega varstva iz prvega odstavka 23. člena Ustave pomeni pravico vsakogar, da o njegovih pravicah in dolžnostih ter o obtožbah proti njemu brez nepotrebnega odlašanja odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom ustanovljeno sodišče.³⁹ Nepristranskost pomeni, da tisti, ki odloča, ni zainteresiran za izid postopka ter je odprt za dokaze in predloge strank. Da bi sodnik lahko odločal nepristransko, ne sme imeti vnaprej ustvarjenega mnenja o predmetu odločanja. Odločitev sodišča mora biti sprejeta na podlagi dejstev in argumentov, ki so jih stranke predstavile v sodnem postopku, ne pa na podlagi informacij zunaj takega postopka.⁴⁰ Pri uresničevanju pravice do nepristranskega sojenja ni pomembno zgolj to, da je nepristranskost sojenja dejansko zagotovljena, temveč se mora ta odražati tudi navzven. Gre za t. i. videz nepristranskosti sojenja. Pomembno je torej, da sodišče pri ravnanju v konkretni zadevi ustvarja oziroma ohrani videz nepristranskosti. V nasprotnem primeru je lahko ogroženo tako zaupanje javnosti v nepristranskost sodišč nasploh kot tudi zaupanje strank v nepristranskost sojenja v posamezni zadevi.⁴¹

50. Tudi po stališču ESČP sta za obstoj nepristranskosti sojenja odločilna tako subjektivni kriterij, pri katerem gre za ugotavljanje osebnega prepričanja sodnika, ki odloča v konkretnem primeru, kot tudi objektivni kriterij, pri katerem gre za presojo, ali je sodnik v postopku zagotavljal uresničevanje procesnih jamstev tako, da je izključen vsak upravičen dvom o njegovi nepristranskosti.⁴² Pri tem ni pomembno samo to, ali je ta sodnik svojo funkcijo v kazenskem postopku opravljal nepristransko oziroma ali je način njegovega opravljanja funkcije tako vplival na izid postopka.⁴³ Pomembno je tudi to, da se mora nepristranskost sojenja odražati tudi navzven.⁴⁴ ESČP pri tem preverja, ali je sodnik zagotovil zadostne varovalke, da je glede tega izključil vse upravičene dvome. Gre predvsem za zaupanje, ki ga morajo sodišča v demokratični družbi vzbujati v javnosti. Odločilno je, ali je mogoče ugotoviti, da je ta dvom

---

³⁹ Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-65/05 z dne 29. 9. 2005 (Uradni list RS, št. 92/05, in OdlUS XIV, 72).

⁴⁰ Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-92/96 z dne 21. 3. 2002 (Uradni list RS, št. 32/02, in OdlUS XI, 45).

⁴¹ Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. Up-365/05 z dne 6. 7. 2006 (Uradni list RS, št. 76/06, in OdlUS XV, 93).

⁴² Prim. sodbo ESČP v zadevi *Saraiva de Carvalho proti Portugalski* z dne 22. 4. 1994, 33. točka.

⁴³ Prim. sodbo ESČP v zadevi *De Cubber proti Belgiji* z dne 26. 10. 1984.

⁴⁴ Gre za zahtevo, ki jo najbolje ponazarja anglosaški pravni rek: "*Justice must not only be done, it must be seen to be done.*" Povzeto po A. Galič, *Ustavno civilno procesno pravo*, GV Založba, Ljubljana 2004, str. 413. Glej tudi L. E. Pettiti (ur.), *La convention des droits de l'homme – commentaire article par article*, 2. izdaja, Economica, Pariz 1999, str. 260–261.

objektivno utemeljen.⁴⁵ Pomembno je torej, da sodišče pri ravnanju v posamezni zadevi ustvarja oziroma ohrani videz nepristranskosti.⁴⁶ Pravica do nepristranskega sojenja se na zakonski ravni udejanja z institutom izločitve sodnika.⁴⁷

51. Stališče občne seje Vrhovnega sodišča, da niso podani subjektivni razlogi, ki bi kazali na pristranskost predsednika Branka Masleše, ne vzbujata ustavnopravnih pomislekov. Drugače pa velja za stališče, da niso podani objektivni razlogi, zaradi katerih bi bil lahko prizadet videz nepristranskosti. Predsednik Vrhovnega sodišča Branko Masleša se je v govoru z dne 6. 6. 2014 kritično odzval na destruktivne napade na sodnike, ki zaradi zaveze molčečnosti ne smejo odgovarjati na kritike. Ob tej priložnosti je kritiziral stališča, ki jih je izrazil pritožnik Ivan Janša o sodišču, ki je kot pritožbeno sodišče zavrnilo njegovo pritožbo. Pri tem je izrecno poudaril, da se ne spušča v oceno pravilnosti in zakonitosti za pritožnika neugodne sodbe Višjega sodišča v Ljubljani.

52. Ustavno sodišče je že poudarilo, da ni dovolj, da sodišče v postopku ravna in odloča nepristransko, temveč da mora biti tudi sestavljeno tako, da ne obstajajo nikakršne okoliščine, ki bi vzbujale dvom o videzu nepristranskosti sodnikov.⁴⁸ Gre za potrebo po utrjevanju zaupanja, ki ga morajo sodišča v demokratični družbi vzbujati v javnosti.

53. Ne gre oporekati stališču o možnosti predsednika Vrhovnega sodišča, da se kot najvišji predstavnik sodne veje oblasti in vseh sodnikov oglasi v primerih, ko meni, da je treba zaščititi sodno vejo oblasti pred napadi nanjo. Vendar če se pri tem kritično odzove na ravnanje konkretnega obsojenca, tovrstne izjave lahko vzbudijo dvom o videzu nepristranskosti, ki mu ni mogoče odreči objektivne utemeljenosti. Prav zato, ker je pri sestavi sodišča (senatov) treba paziti, da ne obstajajo okoliščine, ki bi vzbujale dvom o videzu nepristranskosti sodnikov, taka okoliščina pa je tudi kritičen odziv na javno predstavljena stališča obsojenega o sodišču, ki je zavrnilo njegovo pritožbo, predsednik Vrhovnega sodišča ne bi smel sodelovati v vlogi predsednika senata, ki je odločal o pritožnikovem pravnem sredstvu zoper pravnomočno obsodilno sodbo. Kot je bilo že obrazloženo, je pomembno zagotavljanje videza nepristranskosti sodišča. Zato ne more biti pomembno, da je predsednik Vrhovnega sodišča v spornem govoru izrecno izjavil, da se ne spušča v pravilnost in zakonitost pravnomočne sodbe. Ne gre namreč za vprašanje morebitne subjektivne nepristranskosti predsednika Vrhovnega sodišča v vlogi predsednika senata, ki je

---

⁴⁵ Prim. sodbo v zadevi *Coeme in drugi proti Belgiji* z dne 22. 6. 2000, 121. točka.

⁴⁶ Stališča ESČP so izrecno navedena tudi v zadevi *Švarc in Kavnik proti Sloveniji* z dne 8. 2. 2007.

⁴⁷ Glej 39. člen Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13 in 87/14 – ZKP), ki določa, kdaj sodnik zaradi določenih objektivnih ali subjektivnih okoliščin ne bi mogel biti nepristranski v konkretni zadevi, zaradi česar mora biti izločen iz opravljanja sodniške dolžnosti v tej zadevi.

⁴⁸ Prim. 7. točko obrazložitve odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-149/99 z dne 3. 4. 2003 (Uradni list RS, št. 44/03, in OdlUS XII, 25).

odločal o zahtevi za varstvo zakonitosti, temveč za ohranjanje videza nepristranskosti sodišča v objektivnem pomenu. Na njem počiva zaupanje javnosti v neodvisno sodstvo, ki nepristransko rešuje spore. Ne da bi se Ustavno sodišče spuščalo v oceno predsednikovega odziva na napade na avtoriteto sodstva, je treba zagotoviti videz nepristranskosti pri sojenju. Če se je predsednik Vrhovnega sodišča na navedeno odzval, bi morale Vrhovno sodišče, ko je odločalo o njegovi izločitvi, to upoštevati. Pri tem ni pomembno, ali se je predsednik odzval v funkciji sodne uprave. Pomembno je, ali tak odziv lahko vzbudi dvom o videzu nepristranskosti sojenja, če kasneje predsednik sodišča kot sodnik sodeluje pri sojenju. Z vidika tega je bil govor predsednika Vrhovnega sodišča objektivna okoliščina, ki lahko vzbuja dvom o videzu nepristranskega odločanja, če ta sodeluje pri sojenju. Kot tako bi jo morala občna seja Vrhovnega sodišča upoštevati in predsednika Vrhovnega sodišča izločiti iz sojenja v pritožnikovi zadevi.

54. Ob upoštevanju navedenega je bil s tem, ko je predsednik Branko Masleša sodeloval pri odločanju o pritožnikovi zahtevi za varstvo zakonitosti zoper sodbo Višjega sodišča v Ljubljani, potem ko se je v govoru z dne 6. 6. 2014 kritično odzval na pritožnikova stališča, izražena v zvezi z Višjim sodiščem v Ljubljani, vzpostavljen dvom o videzu nepristranskosti Vrhovnega sodišča. Zato je bila pritožniku kršena pravica do nepristranskega sojenja iz prvega odstavka 23. člena Ustave.

C.

55. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 59. člena ZUstS ter tretje alineje tretjega odstavka in petega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10 in 56/11) v sestavi: predsednik mag. Miroslav Mozetič ter sodnice in sodnika dr. Mitja Deisinger, dr. Dunja Jadek Pensa, mag. Marta Klampfer, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Ernest Petrič, Jasna Pogačar in dr. Jadranka Sovdat. Sodnik Jan Zobec je bil pri odločanju v tej zadevi izločen. Odločbo je sprejelo soglasno. Sodnik Deisinger in sodnica Sovdat sta dala pritrdilni ločeni mnenji.

mag. Miroslav Mozetič
Predsednik